

Anne Tyler

FRANSE VLECHT

Vertaald door Tjadine Stheeman

2022 Prometheus Amsterdam

Oorspronkelijke titel *French Braid*

© 2022 Anne Tyler

© 2022 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus en Tjadine
Stheeman

Omslagontwerp DPS Design & Prepress Studio

Foto auteur Michael Lionstar

www.uitgeverijprometheus.nl

ISBN 978 90 446 4940 6

1

ONDERSTAANDE GEBEURTENIS VOND PLAATS in maart 2010, toen je op het treinstation van Philadelphia nog van die informatieborden had waarop de perronnummers ratelend verschenen. Serena Drew stond vlak voor het bord en tuurde ingespannen of het perron van de eerstvolgende trein naar Baltimore al werd aangekondigd. Waarom duurde het hier zo lang voordat het perron bekend was? In Baltimore waren ze daar veel sneller mee.

Haar vriendje stond naast haar, maar die maakte zich minder druk. Hij had even een blik op het bord geworpen en had zich daarna weer over zijn telefoon gebogen. Hij schudde zijn hoofd om een of ander bericht en tikte daarna op het volgende.

Het was zondag en ze hadden net geluncht bij de ouders van James thuis. Het was de eerste keer dat Serena hen

ontmoette. De afgelopen twee weken had ze gepiekerd wat ze aan moest trekken (uiteindelijk had ze haar keus laten vallen op een spijkerbroek met een coltrui, de gebruikelijke studentenoutfit, zodat ze niet de indruk zou wekken dat ze te erg haar best deed) en ze had haar hersens gepijnigd op zoek naar geschikte gespreksonderwerpen. Maar het was allemaal best goed gegaan, vond ze. Zijn ouders hadden haar hartelijk begroet en meteen gezegd dat ze hen George en Dora moest noemen, en zijn moeder was zo'n kletskaus dat het gesprek geen moment stilviel. 'De volgende keer,' had ze na de lunch tegen Serena gezegd, 'moet je ook James' zusjes en hun man en kinderen leren kennen, want dat leek ons bij je eerste bezoek een beetje veel worden.'

Volgende keer. Eerste bezoek. Dat klonk bemoedigend.

Maar op dit moment ervoer Serena geen enkel gevoel van triomf meer. Ze was doodop van pure opluchting; ze voelde zich zo slap als een vaatdoek.

Ze had James aan het begin van het studiejaar ontmoet. Hij was zo knap dat ze verbaasd was toen hij haar na college vroeg of ze zin had ergens koffie te drinken. Hij was lang en slank, met een volle bos bruin haar en een klein baardje. (Serena daarentegen was stevig, tegen het mollige aan, en haar paardenstaart was ongeveer dezelfde tint beige als haar huid.) In de collegezaal zat hij meestal onderuitgezakt in de bank, zonder aantekeningen te maken, schijnbaar ongeïnteresseerd, maar kwam dan ineens met een onverwacht scherpzinnige vraag of opmerking. Ze was bang dat hij haar maar saai zou vin-

den. Het tegendeel bleek waar. Hij was juist heel makkelijk in de omgang. Ze gingen vaak samen naar de film en naar goedkope restaurants; ze waren al een paar keer bij haar ouders in Baltimore gaan eten en zij vonden het een erg aardige jongen.

Het treinstation van Philadelphia was indrukwekkender dan dat van Baltimore. Een enorme hal met een onvoorstelbaar hoog cassetteplafond waaraan grote glazen lampen hingen die op omgekeerde wolkenkrabbers leken. Zelfs de reizigers zagen er chiquer uit dan die in Baltimore. Serena zag een vrouw lopen met haar eigen kruier die een steekwagentje voortduwde waarop een heleboel bijpassende koffers lagen. Terwijl Serena bewonderend naar de bagage keek (donkerbruin glimmend leer, met koperen sloten) zag ze uit haar ooghoek een man in pak die was blijven staan om het steekwagentje te laten passeren. 'O,' zei ze.

James keek op van zijn telefoon. 'Hmm?'

'Ik geloof dat dat mijn neef is,' zei ze op gedempte toon.

'Waar?'

'Die vent in dat pak.'

'Gelóóf je dat hij je neef is?'

'Ik weet het niet zeker.'

Beiden bestudeerden ze de man. Hij leek een paar jaar ouder dan zij. (Maar dat kon ook door het pak komen.) Hij had net zulk blond haar als Serena en haar puntige bovenlip, maar waar haar ogen het bekende blauw van de familie Garrett hadden, waren zijn ogen heel licht, bijna doorschijnend grijs. Zelfs van een afstandje viel dat op.

Hij was blijven staan om naar het informatiebord te kijken terwijl het bagagekarretje alweer verder was.

‘Het zou mijn neef Nicholas kunnen zijn,’ zei Serena.

‘Of hij lijkt gewoon op Nicholas,’ merkte James op. ‘Ik denk dat je het wel zou weten als hij het echt was.’

‘Nou, het is al een hele tijd geleden dat we elkaar voor het laatst zagen,’ zei Serena. ‘Hij is de zoon van David, de broer van mijn moeder. Die wonen hier in Philly.’

‘Ga het hem vragen, waarom niet?’

‘Maar als ik het mis heb, sta ik voor gek.’

James keek haar bedenkelijk aan.

‘Nou ja, het is nu toch al te laat,’ zei ze, want de onbekende, wie hij ook was, had kennelijk gevonden wat hij zocht. Hij draaide zich om, hees het hengsel van zijn weekendtas hoger over zijn schouder en beende de andere kant op. Serena keek weer op het bord. ‘Van welk perron vertrekt de trein normaal gesproken?’ vroeg ze. ‘Anders lopen we daar vast naartoe.’

‘De trein vertrekt heus niet zodra het perron wordt aangekondigd,’ zei James. ‘Eerst moeten we nog boven aan de trap in de rij staan wachten.’

‘Ja, maar ik ben bang dat we niet naast elkaar kunnen zitten.’

Hij lachte, waarbij zijn ogen zo leuk rimpelden. ‘Typisch jij weer,’ zei die lach.

‘Oké, ik maak me misschien druk om niks,’ zei ze.

‘Trouwens,’ zei hij, van onderwerp veranderend, ‘het lijkt me dat je je eigen neef toch moet herkennen, ook al is het een tijd geleden.’

‘Zou jij al j ouw nichtjes en neefjes dan op het eerste gezicht herkennen?’ vroeg ze.

‘Ja, hoor,’ antwoordde James.

‘Echt?’

‘Ja, echt!’

Maar ze merkte dat het hem niet langer boeide. Zijn ogen dwaalden af naar de rij fastfoodzaken en kiosken verderop. ‘Ik heb zin in een blikje fris,’ zei hij.

‘Je kunt toch ook iets te drinken in de trein kopen,’ zei ze.

‘Wil jij niets hebben?’

‘Ik wacht wel tot we in de trein zitten.’

Hij had niet door waar ze op doelde. ‘Als het perron bekend is, ga jij dan alvast in de rij staan en hou je een plekje voor me vrij?’ En weg was hij.

Het was hun eerste tripje samen, ook al was het maar een bescheiden daguitje. Serena was lichtelijk teleurgesteld dat hij het reizen niet even spannend vond als zij.

Zodra ze alleen was, haalde ze haar zakspiegeltje uit haar rugzak om te kijken of er iets tussen haar tanden zat. Het toetje was een soort vruchtencrumble geweest met stukjes walnoot, en die kon ze nog in haar mond voelen zitten. Ze had zich na de lunch eigenlijk willen excuseren om naar de wc te gaan, maar daar was geen tijd meer voor – ‘O nee!’ had Dora uitgeroepen. ‘Jullie trein!’ – en ze hadden zich naar het station moeten haasten, James’ vader achter het stuur, James naast hem, en Dora en Serena achterin zodat ‘wij meiden nog even gezellig kunnen babbelen’, zoals Dora het noemde. Op dat moment had ze gezegd dat Serena de volgende keer ook de zussen van

James moest ontmoeten. ‘En,’ vroeg Dora, ‘hoeveel zussen en broers heb jij?’

‘O, alleen een broer,’ antwoordde Serena. ‘Maar die was al bijna het huis uit toen ik werd geboren. Ik heb altijd al zusjes willen hebben.’ Ze kreeg een kleur omdat ze misschien de indruk wekte dat ze alleen met James omging vanwege zijn zusjes.

Dora schonk haar een ingehouden lachje en klopte even op haar hand.

Maar Serena had het oprecht gemeend. Thuis, alleen met haar ouders, voelde ze zich nogal geïsoleerd en ze was jaloers op haar schoolvriendinnen die uit een groot warm gezin kwamen, waar iedereen schreeuwend en lachend door elkaar liep, vechtend om ruimte en aandacht. Sommige hadden zelfs stiefbroers en -zusjes, stiefmoeders en stiefvaders met wie ze een band konden ontwikkelen als ze dat wilden of die ze juist konden mijden als het niet boterde, als rijke mensen die prima eetbaar voedsel weggooien terwijl de hongerigen gretig vanaf de zijlijn toekijken.

Ach, jouw tijd komt nog wel, had ze zichzelf altijd voorgehouden. Wacht maar tot je ontdekt hoe j ouw toekomstige familie eruitziet!

De trein naar Baltimore had vijf minuten vertraging volgens het informatiebord. Wat in werkelijkheid waarschijnlijk vijftien betekende. En het perronnummer stond er nog steeds niet bij. Serena keek waar James bleef. Gelukkig, daar kwam hij aanlopen met een bekertje in zijn hand. En vlak achter hem liep de man die volgens Serena haar neef zou kunnen zijn. Ze knipperde met haar ogen.

‘Kijk eens wie ik heb meegebracht!’ zei James toen hij bij haar was.

‘Serena?’ zei de man.

‘Nicholas?’

‘Hé, hoi!’ zei hij en hij wilde zijn hand uitsteken maar bedacht zich en boog zich naar haar toe om haar een onhandige knuffel te geven. Hij rook naar pasgestreken katoen.

‘Wat doe jij hier?’ vroeg ze.

‘Ik neem de trein naar New York.’

‘O.’

‘Ik heb morgenochtend een bespreking.’

‘Aha,’ zei ze. Ze nam aan dat hij een zakelijke bespreking bedoelde. Ze had geen idee wat voor werk hij deed. ‘Hoe gaat het met je ouders?’

‘Prima, hoor. Nou ja, ze zijn op leeftijd nu. Papa moet binnenkort een nieuwe heup krijgen.’

‘O, balen,’ zei ze.

‘Weet je wat ik deed?’ zei James tegen Serena, terwijl hij lichtjes heen en weer wipte op zijn voeten. ‘Ik zag hem bij de tijdschriftenkiosk en ging een eindje achter hem staan. Toen zei ik zachtjes “Nicholas?”’ Hij leek nogal ingenomen met zichzelf.

‘Eerst dacht ik dat ik het me verbeeldde,’ zei Nicholas. ‘Ik keek even opzij, zonder me om te draaien –’

‘Als iemand zijn eigen naam hoort reageert hij eerder,’ zei James. ‘Je zou me waarschijnlijk niet hebben gehoord als ik “Richard” of zo had gezegd.’

‘Mijn moeder heeft ook last van haar heup,’ zei Serena tegen Nicholas. ‘Misschien zit het in de familie.’

‘Jouw moeder is... Alice?’

‘Nee, Lily.’

‘O ja, sorry. Maar volgens mij zat ik naast jou op de uitvaart van grootvader Garrett.’

‘Nee, dat was Candle.’

‘Heb ik een nichtje dat Candle heet?’

‘Hallo, zeg!’ riep James ongelovig.

‘Eigenlijk heet ze Kendall,’ legde Serena uit, James negerend. ‘Maar toen ze net begon te praten kon ze haar eigen naam niet uitspreken.’

‘Maar je was er wel, toch?’ vroeg Nicholas.

‘Op de uitvaart? Jazeker.’

Toen was ze twaalf. En hoe oud zou hij geweest zijn? Een jaar of zestien; een wereld van verschil op die leeftijd. Ze had hem niet durven aanspreken. Ze had hem vanuit de verte gadeslagen toen ze na afloop allemaal wat heen en weer drentelden voor het rouwcentrum – zijn gereserveerde gezichtsuitdrukking en zijn lichtgrijze ogen. Die ogen had hij van zijn moeder, Greta, een afstandelijke vrouw die hinkte en een accent had, tenminste een accent dat niet uit Baltimore kwam. Serena kon zich die ogen nog heel goed herinneren.

‘Na de dienst zouden we met z’n allen ergens gaan lunchen,’ zei Nicholas tegen haar, ‘maar mijn vader moest weg omdat er een schoolvoorstelling was.’

‘Over weggaan gesproken...’ onderbrak James hen. Hij wees met zijn duim naar het informatiebord. ‘We moeten naar perron vijf.’

‘O ja, dat is waar. We kunnen maar beter gaan,’ zei

Serena tegen Nicholas. ‘Ontzettend leuk je hier tegen te komen!’

‘Ook leuk om jou weer te zien,’ zei hij met een glimlach, en daarna stak hij zijn hand op naar James en draaide zich om.

‘Doe je je familie de groeten van me?’ riep ze hem achterna.

‘Zal ik doen,’ riep hij terug.

Serena en James keken hem nog even na, ook al begon zich bij de ingang van perron vijf al een rij te vormen.

‘Ik moet zeggen,’ zei James na een tijdje, ‘dat jullie een hele nieuwe betekenis aan het begrip “achterneef” en “achternicht” geven.’

Hun trein bleek niet erg vol te zitten. Ze vonden zonder problemen twee plaatsen naast elkaar – Serena bij het raam en James aan het gangpad. James klapte het blad uit aan de stoel voor hem en zette er zijn beker op. ‘Zal ik nu wat te drinken voor je halen?’ vroeg hij. ‘Volgens mij is de restauratiewagon open.’

‘Nee, hoeft niet, bedankt.’

Ze keek hoe de andere passagiers zich een weg door het gangpad baanden – een vrouw die twee kleine treuzelende kinderen voortduwde, een andere vrouw die moeite had haar koffer in het hoge bagagerek te tillen, totdat James opstond en haar een handje hielp.

‘Hij had wel jouw kleur haar en huid, min of meer,’ zei hij toen hij weer zat, ‘maar in een grote menigte zou ik hem niet als familie eruit pikken.’

‘Sorry? O, Nicholas,’ zei Serena.

‘Heb jij soms een heleboel neven en nichten of zo?’

‘Nee, maar, eh... vijf,’ zei ze terwijl ze in gedachten telde. ‘Allemaal van de kant van de Garretts. Mijn vader was enig kind.’

‘Ik heb er elf.’

‘Bof jij even,’ zei ze plagend.

‘Toch zou ik ze allemaal herkennen als ik ze toevallig tegenkwam op het station.’

‘Ja, maar wij wonen over het hele land verspreid,’ zei ze. ‘Oom David woont hier in Philly, tante Alice helemaal in Baltimore County...’

‘Ooo, helemaal in de County!’ zei James en hij porde haar met zijn elleboog.

‘Ik bedoel dat we elkaar eigenlijk alleen zien op huwelijken en begrafenissen en zo,’ zei ze. Ze dacht even na. ‘En ook dat niet eens. Ik weet ook niet precies hoe dat komt.’

‘Misschien draagt je familie een duister geheim met zich mee,’ zei James.

‘Ja, vast.’

‘Wie weet is je oom een Republikein. Of is je tante lid van een sekte.’

‘O, hou toch op,’ zei Serena lachend.

Ze vond het leuk om zo dicht naast hem te zitten – met de armleuning tussen hen in omhoog, zodat hun lichamen elkaar raakten. Ze hadden nu acht maanden een relatie, maar in haar ogen was hij nog steeds verrassend nieuw, iemand met wie ze rekening moest houden.

De trein kwam schokkend in beweging, en de laatste passagiers zochten gehaast een plekje. ‘Goedemiddag,’ verkondigde de conducteur door de luidsprekers. ‘U bevindt zich in de trein naar...’ Serena haalde haar kaartje uit haar rugzak. Buiten, achter het raam, schoof het donkere perron voorbij en daarna reden ze het daglicht in; de trein kreeg vaart; ze passeerden vervallen betonnen gebouwen, beklad met graffiti die leek op kreten.

‘En wat vond je van mijn ouders?’ vroeg James.

‘Ik vond ze heel leuk! Echt heel leuk.’ Ze liet een stilte vallen. ‘Denk je dat ze mij ook leuk vonden?’ vroeg ze ten slotte.

‘Natuurlijk! Dat kan toch niet anders?’

Dat antwoord vond ze niet helemaal bevredigend. Na een tijdje vroeg ze: ‘Wat vonden ze dan leuk aan mij?’

‘Hmm?’

‘Ik bedoel, hebben ze iets tegen jou gezegd?’

‘Daar hadden ze de kans niet voor. Maar ik kon het aan ze merken.’

Ze liet nog een stilte vallen.

‘Zijn jullie in Philly ingestapt?’ vroeg de conducteur die naast hen was verschenen.

‘Ja, meneer,’ zei James. Hij pakte Serena’s kaartje aan en gaf het samen met zijn eigen kaartje aan de conducteur.

‘Mijn moeder had veel werk gemaakt van de lunch,’ zei hij toen de conducteur was doorgelopen. ‘Die kipschotel is haar grote specialiteit. Die maakt ze alleen klaar voor bijzondere gasten.’

‘Nou, hij was heerlijk,’ zei Serena.

‘En pap vroeg in de auto aan me of ik dacht dat je een blijvertje was.’

‘Blijvertje... o,’ zei ze.

‘Ik zei dat we dat nog maar even moesten afwachten!’

Weer een por tussen haar ribben en een vileine blik in haar richting.

Tijdens het toetje had zijn moeder het familiealbum tevoorschijn gehaald en Serena kinderfoto’s laten zien van James. (Hij was een schattig jochie.) James had verontschuldigend tegen Serena gegrijsd maar had toch nieuwsgierig meegekeken en elke opmerking over hem kritisch aangehoord. ‘Tot aan zijn puberteit at hij alleen maar pizza, pasta en pannenkoeken,’ zei zijn moeder.

‘Dat is zwaar overdreven,’ vond James.

‘Een wonder dat hij geen scheurbuik kreeg.’

‘Hij ziet er nu heel gezond uit,’ zei Serena.

Dora en zij wierpen even een blik op hem en lachten.

Hun trein raasde door een niemandsland van armetierige gele struiken, verroeste spoelbakken, tractorbanden en blauwe plastic boodschappentasjes, eindeloos veel blauwe plastic boodschappentasjes. ‘Als je een buitenlander was,’ zei Serena tegen James, ‘en je was hier net aangekomen en je zat in de trein naar het zuiden, zou je toch ook zeggen “Wat? Is dit Amerika? Is dit nou het Beloofde Land?”’

‘Moet je horen wie het zegt,’ merkte James op. ‘Alsof Baltimore zo’n schilderachtig paradijs is.’

‘Nee, dat bedoelde ik niet... ik had het over de Amtrak-route,’ zei Serena. ‘Het hele stuk tussen Boston en Washington.’

‘O.’

‘Ik had even niet door dat het een wedstrijdje was,’ zei ze schertsend.

‘Leer mij die snobs uit Baltimore kennen,’ zei James. ‘Ik weet dat jullie mensen beoordelen op de middelbare school waar ze op zaten. En uiteindelijk trouw je dan met iemand van je eigen school.’

Serena keek overdreven van rechts naar links. ‘Zie jij soms iemand van mijn middelbare school naast me zitten?’ vroeg ze.

‘Niet op dit moment,’ gaf hij toe.

‘Nou dan!’

Ze wachtte, benieuwd naar zijn reactie, maar hij ging er verder niet op in, en ze reden een tijdje in stilte voort. Achter hen was een vrouw met een zachte, sussende stem aan het bellen. ‘Maar hoe gaat het nu echt met je?’ hoorde Serena haar zeggen. En na een korte stilte: ‘Ach, liefje. Ach, schat. Vertel me toch wat er aan de hand is. Ik kan horen dat er iets is.’

‘Neem nou die arme Nicholas,’ zei James plotseling. ‘Zijn vader haalt hem weg uit Baltimore, en de rest van de familie praat niet meer met ze.’

‘Dat is niet ónze schuld!’ riep Serena. ‘Ze doen het zelf. Oom David vooral. Mijn moeder zegt dat ze het niet snapt. Vroeger, als kind, was hij zo spontaan en extravert. Tante Alice was een beetje een zuurpruim, maar oom David was het zonnetje in huis, altijd vrolijk en blij. En moet je nu zien: hij is zelfs eerder vertrokken van de uitvaart van zijn eigen vader.’

Grootvaders uitvaart, had Nicholas het genoemd: ‘Grootvader Garretts uitvaart.’ Maar opi werd nooit grootvader genoemd. Hoe was het mogelijk dat Nicholas dat niet wist?

‘En dan je tante,’ ging James verder. ‘Zij is naar Baltimore County verhuisd, niet echt ver weg. Maar o néé. O néé. Die willen we ook niet meer spreken.’

‘Doe niet zo gek, we spreken haar heel vaak,’ zei Serena, ietwat bezijden de waarheid.

Ze wist niet waarom ze zich zo aangevallen voelde. Het was de spanning, nam ze aan. De spanning van zijn ouders ontmoeten.

Toen ze dit tripje hadden besproken, was het oorspronkelijke plan om er een weekend te blijven. James had verteld in welke eettentjes je de beste Philly cheesesteak kon krijgen en had gevraagd of ze naar het kunstmuseum wilde. ‘En je vindt het Gruwelkabinet vast heel mooi.’

‘Gruwelkabinet?’

‘Zo noemt mijn familie mijn kamer.’

‘O, haha.’

‘De muren volgeplakt met posters van The Eagles. Broodkruimels uit 1998 onder mijn bed.’

‘Maar... niet om daar te blijven, toch?’ vroeg ze.

‘Blijven?’

‘Ik bedoel... niet om een nacht te blijven slapen in het Gruwelkabinet.’

‘Hé, ik maakte maar een grapje,’ zei hij. ‘Nou ja, over die broodkruimels dan. Ik geloof dat mijn moeder er een keer met de stofzuiger doorheen is geweest nadat ik het huis uit was.’

‘Maar ik ga in de logeerkamer,’ zei ze, al bedoelde ze het als een vraag.

‘Jij wil in de logeerkamer?’

‘Eh, ja.’

‘Je wil niet met mij in mijn kamer slapen?’

‘Niet waar je ouders bij zijn,’ zei ze.

‘Niet waar mijn –’ Hij maakte zijn zin niet af. ‘Luister,’ zei hij, ‘ik kan je verzekeren dat mijn ouders ervan uitgaan dat we met elkaar naar bed gaan. Denk je dat ze daar moeilijk over zullen doen?’

‘Het maakt me niet uit of ze daarvan uitgaan of niet. Ik vind het alleen niet fijn om er bij onze eerste ontmoeting al zo open over te zijn.’

James had haar even onderzoekend aangekeken.

‘Ze hebben toch wel een logeerkamer?’ vroeg Serena.

‘Eh, ja.’

‘Wat is dan het probleem?’

‘Het leek me een beetje... toneelspelen, elkaar welterusten wensen op de overloop en dan ieder naar een andere kamer gaan,’ zei hij.

‘Jammer dan,’ zei Serena koeltjes.

‘Bovendien zal ik je missen! En mijn vader en moeder zullen er niets van snappen. “Lieve hemel,” zullen ze zeggen, “weten die jongelui dan niks van seks?”’

‘Sst!’ had Serena gesist, want ze zaten in de bibliotheek, waar iedereen hen kon horen. Ze keek om zich heen en leunde toen naar voren. ‘Dan gaan we gewoon op een zondag,’ zei ze zachtjes.

‘Waarom dat?’

‘We zeggen dat we niet kunnen op zaterdag en dat we zondag komen, en omdat ik maandagochtend naar college moet, gaan we in één dag op en neer.’

‘Jemig, Serena. Dus jij wil voor maar een paar uurtjes dat hele stuk heen en terug reizen? Alleen om de schijn te wekken dat we niet een echte relatie hebben?’

Maar dat was wel wat er gebeurde. Serena kreeg haar zin.

Ze wist dat ze hem teleurstelde. Hij vond haar waarschijnlijk een hypocriet. Maar ze bleef erbij dat ze de juiste beslissing had genomen.

Ze naderden Wilmington. De verspreid staande huizen die er onbewoond uitzagen maakten geleidelijk aan plaats voor strakke witte kantoorgebouwen. De conducteur kwam weer langs en haalde de afgescheurde controlestrookjes uit de vakjes boven sommige stoelen.

‘Neem nou wat je moeder over mijn zwager beweerde,’ zei James ineens zonder aanleiding.

‘Wat? Waar heb je het over?’

‘Toen ik voor het eerst bij jullie kwam eten, weet je nog? Ik vertelde aan je moeder dat een van mijn zwagers uit Baltimore komt en zij vroeg “O, hoe heet hij?” en ik zei: “Jacob Rosenbaum, maar iedereen noemt hem Jay.” “O,” zei ze, “Rosenbaum, dan komt hij waarschijnlijk uit Pikesville, want daar wonen de meeste joodse mensen.”’

‘Ach, mijn moeder loopt een beetje achter soms,’ zei Serena.

James keek haar bedenkelijk aan.

‘Wat? Noem je mijn moeder nu een antisemiet?’

‘Ik zeg alleen maar dat de mensen in Baltimore een beetje wij-zij denken, meer niet.’

‘Heb je het nou nog stééds over Baltimore?’

‘Ik wijs je er alleen maar even op.’

‘De ouders van jouw zwager zouden inderdaad in Pikesville kunnen wonen,’ zei Serena. ‘Maar voor hetzelfde geld in Cedarcroft, naast mijn ouders. We hanteren heus geen toelatingsbeleid voor bepaalde wijken.’

‘Nee, dat weet ik ook wel,’ zei James vlug. ‘Ik bedoelde alleen dat ik de indruk krijg dat de inwoners van Baltimore graag, eh, in hokjes denken.’

‘Mensen houden sowieso van in hokjes denken,’ merkte Serena op.

‘Oké, dat is zo...’

‘En hoe zit het dan met wat jÓuw moeder zei toen we weggingen?’

‘Huh?’

‘De volgende keer moeten jullie blijven logeren,’ zei ze. ‘Kom met het paasweekend! Dan zijn we allemaal bij elkaar en kun je zelf ervaren hoe het eraan toegaat in een grote familie.’

Onwillekeurig was Serena overgegaan op een opgewekt, leeghoofdige huisvrouwentoontje, ook al had Dora helemaal niet zo geklonken. Het ontging James niet; hij wierp haar een geërgerde blik toe. ‘En wat is daar mis mee?’

‘Het was een beetje kleinerend, meer niet,’ zei Serena. ‘Zoals van “Arme, zielige Serena. Wij komen uit een échte familie. Jij komt maar uit een kleine nepfamilie.”’

‘Ze zei niet “echte familie”. Net zei je dat ze het over een “gróte familie” had.’

Serena ging er verder niet op in, maar trok alleen haar mondhoeken omlaag.

‘Wij hebben een warme open familie; jij hebt een kleine bekrompen familie’ – dat was wat Dora had bedoeld, maar Serena had geen zin daar verder met James over te ruziën.

Het probleem met warme open families was dat ze een erg bekrompen houding hadden tegenover níet-open families.

De trein minderde vaart. ‘Wilmington!’ werd er omgeroepen. ‘Wees voorzichtig met uitstappen, dames en heren, en vergeet uw persoonlijke eigendommen niet...’ Buiten, voor Serena’s raampje, doemde het zonovergoten perron op, dat vol stond met mensen die er opgetogen en verwachtingsvol uitzagen, alsof instappen in deze trein hun allerliefste wens was.

Serena moest opeens denken aan het kerstcadeau dat haar ouders aan James hadden gegeven. De dag voordat hij naar zijn ouders zou gaan, was hij bij haar thuis komen eten en toen ze aan tafel gingen, lag er op zijn lege bord een slank, plat pakje in cadeaupapier. Serena voelde al bij voorbaat de gêne opkomen. Laat dit cadeau alsjeblieft niet te persoonlijk zijn, niet te... vrijpostig! Zelfs James had ongemakkelijk gekeken. ‘Voor mij?’ had hij gevraagd. Maar toen hij het openmaakte, zag Serena tot haar opluchting dat er feloranje sokken in zaten, met aan de bovenkant een zwarte rand waarop stond: BALTIMORE

ORIOLES. In het midden was een afbeelding van de mascotte van de honkbalclub, een zwart-oranje cartoonvogel.

‘Nu je in Baltimore woont,’ legde Serena’s vader uit, ‘vonden we dat je ook je stijl maar moest aanpassen. Maar we willen niet dat je ruzie krijgt met je ouders in Philly, dus hebben we sokken gekozen die je onder je broekspijpen kunt verbergen.’

‘Heel erg aardig,’ had James gezegd en hij wilde ze per se meteen aantrekken, waarna hij de hele tijd op kousenvoeten door de eetkamer stiefelde voordat ze aan tafel gingen.

Hij wist toen nog niet dat Serena’s ouders helemaal geen sportfans waren. Ze kenden waarschijnlijk niet eens een Oriole-speler bij naam – of een speler van de Ravens, wat dat betreft. Het idee dat haar ouders zo veel moeite hadden gedaan om dit cadeau voor hem te bedenken brak ongeveer haar hart.

Naast haar zei James: ‘Hé.’

Ze reageerde niet.

‘Hé, Rienie.’

‘Wat?’

‘Gaan we nu voortaan ruziemaken over onze familie?’

‘Ik maak geen ruzie, hoor.’

De trein kwam weer met een ruk in beweging. Een man met een zakenkoffertje liep met een verdwaalde blik door het gangpad. Op de bank achter hen zei de vrouw met de sussende stem: ‘Lieverd. Schattebout. We gaan dit dinsdag voorleggen aan het management. Hoor je wat ik zeg?’

‘Niet te geloven dat ze nog steeds aan de telefoon zit,’ fluisterde Serena tegen James.

Het duurde even voordat hij antwoord gaf. ‘Wat ik niet kan geloven is dat dit een zakelijk gesprek is,’ fluisterde hij terug. ‘Had jij dat gedacht?’

‘Nee, absoluut niet.’

‘Het gaat er bij mij niet in dat vrouwen zich op hun werk hetzelfde gedragen als mannen.’

‘Nou, nou, laten we niet seksistisch worden,’ zei ze lachend.

Hij pakte haar hand en vlocht zijn vingers door de hare. ‘Volgens mij zijn we allebei een beetje gestrest, hè? Wat kunnen ouders toch vervelend zijn!’

‘Vertel mij wat,’ zei ze.

Ze reden een poosje in een prettige stilte voort.

‘Hoorde je wat mijn moeder over mijn baardje zei?’ vroeg hij ineens. ‘Over kleineren gesproken.’

‘Wat dan?’

‘Toen ze jou dat fotoalbum liet zien. Bij de foto’s uit mijn middelbareschooltijd zei ze “Hier heb je James bij zijn eindexamen. Wat zag hij er leuk uit, hè? Toen had hij dat baardje nog niet.” Ze moet daar gewoon steeds iets over zeggen. Ze heeft een hekel aan mijn baard.’

‘Tja, ze is een moeder,’ zei Serena. ‘Moeders hebben altijd een hekel aan baarden.’

‘Toen ik er in mijn eerste studiejaar mee thuiskwam, bood mijn vader me twintig dollar als ik hem af zou scheuren. “Jij ook al?” zei ik. “Wat is dit?” Hij zei: “Persoonlijk heb ik niks tegen een baard, maar je moeder zegt dat ze je knappe gezicht mist.” “Prima,” antwoordde ik, “als ze mijn gezicht wil zien moet ze lekker naar mijn oude foto’s turen.”’

‘Nou, je zag er wel erg aantrekkelijk uit op je eindexamenfoto’s,’ zei Serena.

‘Maar jij vindt toch ook niet dat ik mijn baard af moet scheren?’

‘Nee, nee. Ik vind je baard leuk.’ Ze kneep even in zijn hand. ‘Maar ik ben blij de vroegere versie te hebben gezien.’

‘Hoezo?’

‘Nu weet ik tenminste hoe je gezicht eruit ziet.’

‘Maakte je je zorgen over hoe mijn gezicht eruit zou zien?’

‘Zorgen niet direct, maar... nou, als klein meisje had ik altijd gedacht dat als ik de ware tegen zou komen en hij had een baard ik hem toch zou vragen om die vóór ons huwelijk een keer af te scheren.’

‘Af te scheren?’

‘Eén keertje maar. Een paar minuten zodat ik zijn gezicht kon zien en dan mocht hij hem weer laten staan.’

James liet haar hand los, schoof een eindje bij haar vandaan en keek haar bevreemd aan.

‘Wat?’ vroeg ze.

‘En stel dat hij nee zou zeggen?’ opperde hij. ‘Stel nou dat hij zei: “Dit is wie ik ben: een man met een baard. En als het je niet bevalt, moet je maar wegwezen.”’

‘Oké, maar wat als hij...’ Ze maakte haar zin niet af.

‘Als hij wat?’ vroeg James.

‘Als hij... nou een slappe kin bleek te hebben of zoiets...’

Hij bleef haar aankijken.

‘Ja, weet ik veel!’ riep ze. ‘Ik zou toch willen weten waar ik aan toe was, meer niet.’

‘En als hij een slappe kin bleek te hebben, zou jij gewoon zeggen: “Sorry, maar ik geloof dat ik toch niet met je kan trouwen.”’

‘Ik zeg niet dat ik daarom níet met hem zou trouwen, het enige wat ik zeg is dat ik graag goed voorbereid het huwelijk in wil gaan. Ik wil weten wat voor vlees ik in de kuip heb.’

James staarde nors naar de achterkant van de stoel voor hem. Hij maakte geen aanstalten haar hand weer te pakken.

‘Oo, Jááámes,’ fleemde Serena zachtjes.

Geen reactie.

‘James?’

Hij draaide zich abrupt naar haar om, alsof hij een onverwacht besluit had genomen. ‘Al vanaf het moment dat we dit uitje aan het plannen zijn,’ zei hij, ‘ben je... muurtjes aan het optrekken. Grenzen aan het stellen. Niet samen op één kamer slapen; het moet per se op een zondag zijn... Vier lullige uurtjes waren we er maar! We zijn haast nog meer tijd kwijt met reizen dan het bezoek zelf duurde! En ik zie mijn ouders toch al niet zo vaak. Ik woon niet zoals jij in dezelfde stad als mijn ouders, en praktisch ook nog in dezelfde buurt, ik kan niet bij ze langsgaan met de vuile was als ik daar zin in heb.’

‘Dat is toch niet mijn schuld?’

Hij negeerde haar en ging verder: ‘Weet je wat ik dacht toen we op weg naar Philly waren? Ik dacht dat als je mijn ouders eenmaal had ontmoet, je wel zou besluiten om te

blijven logeren. Je zou zeggen dat we net zo goed de ochtendtrein konden nemen zodat je nog op tijd was voor je college, nu je had gezien dat het best geschikte mensen waren.'

'Ik wist al van tevoren dat ze geschikt zouden zijn, James. Ik had alleen geen – en bovendien had ik mijn tandenborstel niet bij me! Of mijn pyjama!'

Hij bleef onbewogen kijken.

'Volgende keer dan,' beloofde ze uiteindelijk.

'Wat je wil,' zei hij en hij haalde zijn telefoon uit zijn zak om zijn berichten te checken.

Ze reden langs een stuk van de Chesapeake Bay – een weids wateroppervlak, dofgrijs van kleur ondanks de zon, waar her en der eenzame vogels roerloos op palen zaten. Serena werd melancholisch van de aanblik. Iets wat op heimwee leek.

Dat kwam allemaal door haar neef. Hem tegenkomen had een soort verscheurd gevoel in haar borst veroorzaakt, een scheiding tussen de twee delen van haar wereld. Aan de ene kant James' moeder, zo intiem en onbevangen; aan de andere kant Nicholas die in zijn eentje op het station stond. Het was te vergelijken met een glazen schaal die je uit een hete oven haalt en dan in ijswater dompelt: de knal als hij barst.

'Kunnen we een keertje een familiereünie houden?' had Serena vroeger eens gevraagd.

En haar moeder had gezegd: 'Hmm? Een reünie? Dat zouden we kunnen doen. Maar dat wordt niet echt een gróte reünie.'

‘Zou oom David dan ook komen?’

‘Oom David. Tja, wie weet.’

Dat antwoord klonk allesbehalve hoopvol.

Waardoor kwam het eigenlijk dat een familie niet functioneerde?

Misschien was oom David geadopteerd en was hij boos dat niemand hem dat had verteld. Of was hij uitgesloten van een testament waarin zijn twee zusjes wel waren opgenomen. (Serena verslond als kind spannende boeken.) Of een of andere familieruzie was totaal uit de hand gelopen, zo’n ruzie waarbij de verschrikkelijkste dingen werden gezegd die je onmogelijk kon vergeven. Dat leek nog de aannemelijkste verklaring. Later weet je niet eens meer waar de ruzie om ging, maar je weet wel dat het nooit meer zo wordt als vroeger.

‘Maar tante Alice komt vast wel,’ had Serena tegen haar moeder gezegd.

‘Misschien,’ had Lily geantwoord. ‘Maar je kent je tante Alice. Je weet hoe ze me altijd bekritiseert als we samen zijn.’

Serena had het opgegeven.

Het was nu eenmaal zo, bedacht ze, dat áls de familie Garrett samen was het bij wijze van spreken nooit van de grond leek te komen.

Zonder zich te bewegen keek ze uit haar ooghoek naar James. Hij was een scherm vol tekst aan het lezen. (Hij bezat het opmerkelijke vermogen om hele boeken op zijn telefoon te lezen.) Hij kauwde verstrooid op zijn onderlip.

Op de middelbare school had Serena een hartsvriend:

Marcellus Avery. Het was geen romantische liefde; het was meer wederzijdse dienstverlening. Marcellus had een opvallend witte huid en pikzwart haar, en iedereen maakte grapjes over zijn naam. En Serena was ongeveer vijf kilo te zwaar en kon totaal niet overweg met een bal – honkbal, tennisbal, voetbal, maakte niet uit wat voor bal – op een school waar sport hoog in het vaandel stond. In de middagpauze zaten ze vaak samen te praten over hoe oppervlakkig hun klasgenoten waren, en in het weekend kwam hij bij haar langs en keken ze naar buitenlandse films op de tv in haar ouders' slaapkamer. Op een keer legde hij o zo terloops zijn hand naast de hare op de bank, en toen ze haar hand niet weghaalde, boog hij zich subtiel naar haar toe en drukte een zachte, verlegen kus op haar wang. Ze kan zich nog steeds herinneren hoe fluwelig zijn donssnorretje aanvoelde. Maar verder was er niets gebeurd. Meteen daarna hadden ze zich losgemaakt en hadden weer strak naar de tv getuurd, en daar was het bij gebleven.

Het gekke was dat Serena nu pas beseftte dat hij bloedmooi was. Zijn hoofd was volmaakt geproportioneerd, als dat van een marmeren beeld, en wanneer ze naar hem keek, kwam om een of andere reden de gedachte bij haar op dat zijn moeder vast heel veel van hem hield. Ze vroeg zich af waar Marcellus nu was. Waarschijnlijk door iemand in een huwelijk gelokt, dacht ze – een vrouw met genoeg inzicht om hem op waarde te schatten. En hier zat Serena, naast een jongen die in niets verschilde van haar vroegere klasgenoten op school.

Het enige waar ze aan kon denken was hoelang ze nog in deze trein moest zitten voordat ze er waren en zij weer naar haar eigen huis kon.